

Algılanan Kişi – Çevre Uyum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Algılanan Kişi – Çevre Uyum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16777>

Özet

Algılanan Ki-i-Çevre Uyum Ölçe-i'nin bu akademik giri-i, Evrim Funda ?nkaya Horoz taraf?ndan 2019 y?l?nda gerçekte?tirilen Türkçe'ye uyarlama çal??mas?na dayanmaktadır. Ölçek, bireylerin i? ortamlar?na ne ölçüde uyum sa?lad?klar?n? de?erlendirmeyi amaçlamaktadır. Uyarlama çal??mas? kapsam?nda, ölçe'in yap?sal geçerlik ve güvenirlik analizleri titizlikle yap?lm?? olup, elde edilen sonuçlar ölçüm arac?n?n Türkçe konu?an popülasyonlarda güvenilir ve geçerli oldu?unu göstermektedir. Ara?t?rma, özellikle ki-i-i? uyumu, ki-i-grup uyumu ve ki-i-yönetici uyumu gibi boyutlardaki alg?lar? ölçmeye odaklanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Ki-i-Çevre Uyum, Algılanan Ki-i-Çevre Uyum, ?? Psikolojisi, Örgütsel Davran??, Ölçek Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, ?? Doyumu, ??ten Ayr?lma Niyeti.

Yazarlar

Evrım Funda ?NKAYA HOROZ

Amaç

Ölçe'in temel amacı, bireylerin çal??t?klar? çevre ile aralar?ndaki uyumu çok boyutlu olarak ölçmektir. Bu uyumun farklı yönleri (ki-i-i?, ki-i-grup, ki-i-yönetici) ayrı ayrı de?erlendirilerek, çal??anlar?n örgütsel sonuçlar? (i? doyumunu, örgütsel vatandaşlık davran?? ve i?ten ayr?lma niyeti gibi) üzerindeki etkisi incelenmektedir.

Bu çal??ma özelinde amaç, orijinal Algılanan Ki-i-Çevre Uyum Ölçe-i'ni Türk kültürüne ve diline uygun hale getirmek, psikometrik özelliklerini s?namak ve ölçe'in Türkiye'deki akademik ve uygulamalı ara?t?rmalarda kullanılabilirli?ini sa?lamaktır.

Yap?

Algılanan Ki-i-Çevre Uyum Ölçe-i, bireyin de?erlerinin, ki?ilik özelliklerinin veya yeteneklerinin çal??t?ı? i?, grup, organizasyon veya yönetici gibi çevresel özelliklerle ne kadar örtü?tü?ünü de?erlendiren çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. Bu uyum alg?s? genellikle ?u alt boyutlar? içerir:

Ki-i-?? Uyumu: Bireyin yeteneklerinin i?in gereklilikleriyle ve i?in sunduklar?n?n bireyin ihtiyaçlar?yla ne kadar örtü?tü?ünü alg?lamas?.

Ki-i-Grup Uyumu: Bireyin de?erlerinin ve ki?ili?inin çal??ma grubunun üyeleriyle ne kadar uyumlu oldu?unu alg?lamas?.

Ki-i-Yönetici Uyum: Bireyin de?erlerinin ve çal??ma tarz??n?n do?rudan yöneticisiyle ne kadar uyumlu oldu?unu alg?lamas?.

Geçerlik

Ölçe'in psikometrik özellikleri, uyarlama çal??mas?nda kapsaml? bir ?ekilde incelenmi?tir. Özellikle yak??nsak geçerlik (convergent validity) kan?tlar? sunulmu?tur. Bu amaçla yap?lan analizlerde, ölçe'in tüm faktörlerinin, geçerlik için kullan?lan Behram ve Dinç (2014) taraf?ndan geli?tirilen ölçe'in faktörleriyle pozitif yönde ve anlaml? ili?kiler sergiledi?i tespit edilmi?tir. Bu bulgu, ölçümün geçerli oldu?una dair önemli bir kan?t olarak kabul edilmi?tir (Campbell ve Fiske, 1959).

Geçerlik s?namas? s?ras?nda, özellikle **ki-i-i? uyumu** faktörünün, geçerlik ölçe'i faktörleri olan talep-yeterlik uyumu ve gereksinim kar??lama uyumu ile en yüksek ili?kiyi gösterdi?i belirlenmi?tir. Bu durum, ki-i-i? uyumu boyutunun, ilgili teorik yap?larla güçlü bir ?ekilde örtü?tü?ünü desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe'in güvenilirli?i, hem iç tutarlı?k (internal consistency) hem de dura?anlı?k (test-retest reliability) katsayılar? incelenerek de?erlendirilmi?tir. Elde edilen sonuçlar, her iki katsay??n?n da yüksek oldu?unu ve ölçümün genel olarak güvenilir oldu?unu göstermi?tir.

?ç tutarlı?k analizlerinde, özellikle **ki-i-grup uyumu** ve **ki-i-yönetici uyumu** faktörlerinin di?er boyutlara göre daha yüksek iç tutarlı?k de?erleri sergiledi?i görülmü?tür. Dura?anlı?k (zamana kar?? kararlı?k) aç?s?ndan bakıld??nda ise, ölçe'i olu?turan tüm faktörlerin yüksek güvenilirlik düzeyine sahip oldu?u sonucuna var?lm??tır.

Faktör Analizi

Kaynak içerikte Algılanan Ki-i-Çevre Uyum Ölçe'i'nin do?rudan faktör yap?s? detaylandırılmam?? olsa da, uyarlama çal??mas?n?n orijinal ölçe'in boyutlar??n? korudu?u varsayılmaktadır. Ara?t?rmada kullan?lan yard?mc? ölçeklerin faktör yap?lar? ise a?a??daki gibidir:

Algılanan Ki-i-Örgüt Uyum Ölçe-i: Üç faktörden ve 9 maddeden olu?maktadır.

Örgütsel Vatandaşlık Ölçe-i: Özgecilik, vicdanlı? olma, nezaket, centilmenlik ve sivil erdem olmak üzere be? faktörden ve 24 maddeden olu?maktadır.

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: Çok Boyutlu Öz Bildirim Ölçe?i (Anket formu toplam 79 madde ve 6 bölümden oluşmaktadır, bu bölümler Algılanan Ki?i-Çevre Uyumunun yan? s?ra ?? Doyumu, ??ten Ayr?lma Niyeti ve Örgütsel Vatanda?lık gibi ek yap?lar? da içermektedir.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Çal??an yeti?kinler (Örgütsel ba?lamda kullan?ma uygundur.)

Age Group: Yeti?kin

Population Details: Türkiye popülasyonu üzerinde uyarlanm??t?r.

Test Methodology: 5'li Likert tipi yan?t skalas? kullan?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Ki?i-?? Uyumu, Ki?i-Grup Uyumu, Ki?i-Yönetici Uyumu, Dura?anlık Katsay?s?, Yak?nsak Geçerlik, ?? Doyumu, Likert Ölçe?i.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Sa?lanmam??t?r.

Affiliation Email addresses: evrimfunda@gmail.com

Correspondence Address: Evrim Funda ?NKAYA HOROZ

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in Türkçe uyarlamas? 2019 y?l?nda Evrim Funda ?nkaya Horoz taraf?ndan tamamlanm??t?r. Ölçek orijinal olarak bir Yüksek Lisans Tezi kapsamında geli?tirilmis? olup, ticari olmayan akademik kullan?mlar için tezin referans gösterilmesi gerekmektedir. ?leti?im bilgileri sorumlulu?u yazar Evrim Funda ?nkaya Horoz'a aittir.

Ölçe?in orijinal PDF'i a?a??daki adresten indirilebilir: [algilanan-kisi-cevre-uyum-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Önkaya-Horoz, E. F. (2019). *Algılanan Ki?i-Çevre Uyum Ölçe?i'nin Türkçe'ye uyarlama çal??ması* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Maltepe Üniversitesi, İstanbul.

Behram ve Dinç (2014). (Uyarlama çal??masında geçerlik s?naması için kullanılan referans ölçek.)

Campbell, D. T., & Fiske, D. W. (1959). Convergent and discriminant validation by the multitrait-multimethod matrix. *Psychological Bulletin*, 56(2), 81.

Algılanan Ki?i - Çevre Uyum Ölçe?i Maddeleri

Uyarlama çal??masında kullanılan anket formu, Algılanan Ki?i-Çevre Uyum Ölçe?i'nin maddelerinin yanı sıra, 79 madde ve 6 bölümden oluşan ek ölçekleri de içermektedir. Bu ek ölçekler, uyumun sonuç de?i?kenlerini ölçmek amacıyla kullanılmaktadır:

Örgütsel Vatandaşlık Ölçe?i: Özgeçilicilik, vicdanlı olma, nezaket, centilmenlik, sivil erdem faktörlerinden ve 24 maddeden oluşmaktadır.

Algılanan Ki?i-Örgüt Uyumu Ölçe?i: Ölçek üç faktörden ve 9 maddeden oluşmaktadır. Ölçek "(1) kesinlikle katılmıyorum" ile "(5) kesinlikle katılıyorum" arasında de?i?en 5'li Likert tipi yanıt skalasına sahiptir.

?? Doyumu Ölçe?i: 5 maddeli bir genel ?? doyum ölçe?idir. Ölçek "bana hiç uymuyor" ile "bana tamamen uyuyor" arasında de?i?en 5'li Likert tipi yanıt kategorisine sahiptir.

??ten Ayrılma Niyeti Ölçe?i: Ölçek 3 maddeden ve "bana hiç uymuyor" ile "bana tamamen uyuyor" arasında de?i?en 5'li Likert tipi yanıt kategorisinden oluşmaktadır.

Derecelendirme: Algılanan Ki?i-Çevre Uyum Ölçe?i ve ilgili ölçeklerin birçoğu 5'li Likert tipi derecelendirme kullanır:

Kesinlikle katılmıyorum

Katılmıyorum

Kararsızım

Katılıyorum

Kesinlikle katılıyorum